

TORONTÁL

A BÁNSÁG MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA
Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Veliki
Beckerek, Oblityeva uca 1. Telefon: 281 és 21

PÉNTEK, 1929 AUGUSZTUS 30
58. ÉVFOLYAM, 199. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ
Előfizetési árak: évente 300, félévre 150, negyed-
évre 75, havonta 25 dinár. Megjelenik délelőtt.

Beográdból jelentik: Öfelsége a király tegnap audiencián fogadta dr. Szrskity igazságügyminisztert és Makszimovity Bózsa közoktatásügyi minisztert.

Noviszádról jelentik: Tegnap reggel 9 órakor startoltak a kisentente repülőversenyén résztvevő jugoszláv pilóták: Radovity, Navrafil, Rupcsity, Markovity, Susity és Pajdák. A verseny szeptember 4-5-én lesz.

Zágrebből jelentik: Tegnap 300 méter magasságból lezuhant Babes Ottó tartalékos pilóta a repülőgéppel. A gép teljesen összetört, míg a pilótának csoda módon kisebb horzsolásokon kívül semmi baja nem történt.

Budapestről jelentik: Grófi Semsey László 300 ezer pengő értékű radiumot ajánlott föl ingyen a társadalommentő alakulatnak a szegény néposztály rákbetegségben szenvedőinek kezelésére. A nagyértékű ajándék a magyar rákbetegségekutató mozgalom hatalmas fellendülését fogja maga után vonni.

Párizsból jelentik: Isteni község mellett tegnap este felborult egy autóbusz a fék elromlása miatt. Tizenhat utas szörnyethalt, tizenöt pedig súlyosan megsebesült.

Pozsonyból jelentik: A Tuka-pörben szeptember 5-ikén lesz az ügyészi vádbeszéd, 6., 7. és 9-ikén a védőbeszéd, míg szeptember 18-ikára várható az ítélet kihirdetése.

Kolozsvárról jelentik: A napokban nyílik meg a kisentente diákok kongresszusa, amely a nemzetközi diákszövetséggel ellentétben alakul meg. A jugoszláv delegáció tagjai már megérkeztek. Holnapra várják a cseh diákokat.

TŐZSDE

Augusztus 29.

MA 100 DINÁR:

Budapesten . . .	9 98 pengő
Zürichben . . .	9 12 sv. frank
Berlinben . . .	7 40 ar. márka
Bécsben . . .	12 44 silling
Triesztben . . .	33 62 lira
Prágában . . .	58 92 cseh kor.
Newyorkban . . .	1 69 dollár
Bukarestben . . .	.298 — leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Magyar Hitel 80.10, Olasz Bank 71
Nemzeti Bank 225.80, Nasici 164,
Pesti Hazai 200, Ganz-Danubius
101.90, Ganz-Villamos 65.50, Délcu-
kor 102.

Tegnap a lakehursti kikötés alkalmával volt husz éve, hogy az első Zeppelin megjelent Berlin felett.

Newyork, aug. 30. A Zeppelin világszerte utjának utolsó szakaszát, a Los-Angeles-lakehursti részletet is minden baj nélkül megtette igen kedvező idő mellett.

A Zeppelin tegnap délután 13 óra 12 perckor kötött ki Lakehurstban, ahol óriási tömeg jelent meg a léghajó fogadtatásához.

A Zeppelin a Los-Angeles és Lakehurst közti utat 52 óra 24 perc alatt tette meg. Az egész földkerületi utat 21 nap 7 óra és 51 perc alatt tette meg az óriási léghajó. Ebből az időből a levegőben töltött 12 napot 1 órát és 52 percet. Friedrichshafen

ben 4 és fél, Tókióban 3 és fél és Los Angelesben fél napot pihent a léghajó.

Dr. Eckener newyorki bevonulása pénteken lesz. A bevonulás előkészületei már folynak és az előjelekből ítélve, ez lesz a legnagyobb ünnepség, amelyet Amerikában valaha rendeztek.

A Zeppelin utja, amelyet megtett a világ körül, körülbelül 32 ezer kilométer volt. Amerikai lapok megjegyzik, hogy a Zeppelinnek éppen a negyedéves idő kellett ahhoz, hogy megtegye a világszerte utat, mint Jules Verne halhatatlan regényhősének, Fileas Fognak, aki a regényében nyolcvan nap alatt utazott a föld körül, ami arra az időre beállit-

va, óriási, hitetlen rekordnak látszott.

A Zeppelin mostani útját kényelmesen tette meg és ha éppen rekordot akart volna elérni, meg lett volna rá a képessége, de Eckener nem helyezte erre súlyt, hanem inkább arra, hogy bebizonyítsa a léghajónak kereskedelmi szempontból való használhatóságát.

A Zeppelin Lakehurstba való megérkezésének napja egy érdekes évfordulóval esik össze.

Ezen a napon jelent meg husz évvel ezelőtt Berlin felett az első Zeppelin léghajó, amely az L. V. 6. nevet viselte. Ezt a léghajót, amely később elégett, maga Zeppelin vezette annak idején.

A jövő évi állami költségvetésben 10 százalékos megtakarítást akarnak elérni.

Ljubljana, aug. 30.

A Szlovenec jelenti, hogy a pénzügyminiszter utasította az egyes minisztériumokat, hogy

a jövő évi költségvetésben a lehetőségekhez képest, tíz százalékos megtakarítást érjenek el.

Éppen ezért az egyes költségvetésekben már előirányzott, szisztematizált állásokat sem fogják betölteni, sőt a költségvetés benyújtásának határnapjáig, szeptember 15-ig, a tisztviselők létszámának a kérdését is véglegesen rendezni fogják.

Három hónapon belül kiűritik a Rajna-vidéket.

Hága, aug. 30.

Briand, Henderson, Huymans és Stresemann konferenciára ültek tegnap össze, ahelyre a részleteiről azonban semmiféle hírvárgott ki.

Hír szerint, a konferencia a Rajna-vidék megszállásának szeptember elseje utáni költségek megtérítése ügyében a megoldás felé közeledik. Németország állítolag egy összegben vállalja a költségek megtérítését, illetve átalányösszeget fizet.

Nagy feltűnést kelt a konferencia körében Briand és Wirth német delegátus, volt kancellár heves összeütközése. Briandot igen erősen fel-

bosszantotta Wirth hajthatatlan magatartása, amely bizonyos fokig veszélyezteteti a konferenciát zavartalan sikerrel.

Tegnap úgy a politika, mint a pénzügyi bizottságban a legteljesebb megegyezés jött létre. A politikai megegyezés szerint

az angolok és belgák szeptember elsejétől számított három hónapon belül kivonulnak a rajnai 2-ik zónából. Ugyanezen idő alatt Franciaország is kiűriti a második zónát, míg a harmadik zónát a Youngtervezet berlini és párizsi ratifikációja után ürítik ki.

Atra druz szultán csapataival Jeruzsálem felé vonul.

Jeruzsálem, aug. 30.

A palesztinai helyzet igen súlyos. Szíriai jelentések szerint, a druzok erősen nyugtalanok és Atra szultán meglehetősen számottevő haderejével megindult Jeruzsálem felé.

Damaszkuszban igen heves tünté-

tések vannak nap-nap mellett acionista telepítések ellen, amelyekben a muzulmán és keresztény lakosság egyformán résztvesz.

A kanadai frontharcos zsidók szövetsége táviratilag értesítette a jeruzsálemi angol biztost, hogyha szükség van rájuk, ezer önkéntest hajlandók küldeni Palesztinába.

Ratifikálták a csehszlovák-jugoszláv háboru előtti tárgyalások rendezésének egyezményét.

Beograd, aug. 30.

Az Avala jelenti Blédből, hogy Seba csehszlovák követ tegnap érkezett meg a fürdőbe. Hirlapírók előtt kijelentette a cseh követ, hogy tegnap cserélte ki Kumanudi külügyminiszter-helyettesével a cseh-jugoszláv egyezmény ratifikált példányait a háboru előtti magánadósságok kiegyenlítéséről.

Az egyezmény szerint, a jugoszláv alattvalók a Csehszlovákiával szemben fennálló háboru előtti adósságait egy-egy arányban törleszthetik. Azaz a háboru előtti egy koronás tartozás egy dinárral egyenértékű.

A jugoszláv-bolgár jegykecsere váltás.

Beograd, aug. 30.

Az Avala távirati ügynökség jelenti Szófiából: Nésity Ljubomir szófia SHS követ tegnap adta át a jugoszláv kormány jegyzékét, amely tudomásul veszi a bolgár kormány jegyzékét a július 6-iki amnesztziáról szóló bolgár rendelettel kapcsolatban. Az SHS kormány jegyzéke kitért a Zsekov-féle rendeletre, amely a háboru alatt kelt és amely a szerb intelligencia főnkretételét javasolta. Ennek a rendeletnek a létezését a bolgár kormány tagadja, míg Nésity újból állítja, hogy valóban kiadta Zsekov tábornok. Mindezek dacára a bolgár kormány békülékeny kezettel nyújt és örülne, ha a zavartalan békét a két ország között biztosítani lehetne.

Nagyszabású állatkiállításra készülnek Pancsevón.

Becskerek városa, a becskerei és a kovacsikai járás is részt vesz a kiállításon.

Becskerek, aug. 30. A beográdi tartomány a pancsevói, kovacsikai és a becskerei járás, valamint Pancsevó és Becskerek város részére Pancsevón nagyszabású állatkiállítást rendez, amelyre a Délbánság csaknem valamennyi községe részéről nagy érdeklődés nyilvánul meg. A kiállítás rendezője bemutatásra elfogadott juhokat, szarvasmarhákat, juhokat, sertéseket, nyulakat és baromfiakat, külön pavillon lesz a méhészet és a selyemhernyók részére.

Önálló osztályt kapnak az állati termékek, mint amilyen a tej, vaj, sajt, amelynek kiállítása különösen érdeklik az igérkező, mert ebben a tekintetben gazdag anyaggal fog rendelkezni a kiállítás. Nagy érdeklődésre tarthatnak számot a keltőgépek és az állattenyésztésnél felhasználható különféle gépek és eszközök, valamint az állatbetegségek leküzdésére szolgáló szérumok és

gyógyszerek kiállítása. A szeptember 22-ikén megnyíló kiállítás mindössze egy napon át tart és a kiállítás iránt különösen a kovacsikai és a pancsevói járás lakossága részéről nyilvánul meg nagy érdeklődés, de

bizonyos, hogy Becskerekről és a becskerei járás területéről is nagy számban lesznek kiállítók,

számosan pedig a kiállítás megtekintésére utaznak. Szeptember 22-ike Beogradból és Szerbiából is sok érdeklődő gazdát fog Pancsevóra vonzani, mert hisz a kiállítás a Bánság fejlett állattenyésztését mutatja be, tanulságos, szemléltető módon.

A kiállításon, bemutatóra alkalmas állatokkal vagy gépekkel részt venni szándékozók szeptember 10-ig jelentkezhetnek a központi rendezőségél, a helyi szervező-bizottságoknál és a főszoftgábi hivatalokban működő járási gazdasági felügyelőknél.

Halálos áldozata volt a bánsági viharnak.

Agyonsújtott a villám egy juhászt nyájával együtt.

Becskerek, aug. 30. A vasárnap esti nagy vihar halálos emberáldozatot követelt a dél-bánsági Dupljaja községben. Este hét óra tájban hatalmas záporosó mosta végig Dupljaja környékét, a melyet sűrű villámlás és hosszantartó mennydörgés kísért. Mitrovity Jován juhász a zápor elől egy fa alatt keresett nyájával menedéket, de borzalmas sors érte,

a villám becsapott a fába, a hatalmas törzsű fat valósággal kettészelt és agyonsújtotta a juhászt,

hat juhát és a juhászkutyát.

Reggel az országút utasai találtak

rá a juhász holttestére. Értesítették Dupljaja község elöljáróságát, a honnan orvost küldtek ki a szerencsétlenség helyszínére, aki kétségkívül megállapította, hogy a halált villámcsapás okozta. A szerencsétlenség helyszíne, megdöbbentő képe mellett is megható,

a juhász közvetlen közelében ott a kenyerespajtása, hűsleges juhászkutyája hullaja.

A juhász az istenitéletidőben kutyájával és néhány birkájával egymás mellett szorongott a fa alatt és ez volt a veszte, együtt pusztult el kedvenc állataival.

A bánsági tüzoltóságok idej nagygyűlése Banatszkikarlovácon lesz.

Ezer vendég megjelenésére számítanak.

Ban. Karlovác, aug. 30.

Nagyszabású ünnepek helyszíne lesz szeptember elsején a dél-bánsági Banatszkikarlovác község. Banatszkikarlovác tüzoltótestülete vasárnap tartja zászlószentelését, a melynek

ünnepei egybeesnek a bánsági tüzoltószövetség idej nagygyűlésével.

A zászló beszentelését, amennyiben egészségi állapotja megengedi, dr. Kovács István pápai prelátus, becskerei apát-plébános fogja végezni és a zászlóanyai tisztet Kehr Edéné banatszkikarlováci uriaszszony vállalta. A bánsági tüzoltó nagygyűlést megelőzően a kitűnően felszerelt és fegyelmezett banatszkikarlováci tüzoltótestület legújabb beszerzett szerelvényével

próbatüzoltást mutat be,

majd felvonultatja harminc főnyi újonc csapatát, amellyel tüzoltógyakorlatokat végeztek.

A tüzoltó nagygyűlésre nagy számmal érkeznek tüzoltók és vendégek nemcsak a Bánság minden részéből, hanem a Bácskából és a Szerémségből is. A rendező-bizottság

mintegy ezer vendég megjelenésére számít

és azért már most megtette a szükséges előkészületeket a vendégek fogadtatására és elhelyezésére.

Becskerekről Giffinger Zsigmond főparancsnok, járási tüzfelügyelő vezetésével négytagú küldöttség utazik Banatszkikarlováca, amelynek tagjai a parancsnokon kívül Bergenthal Lajos szakasparancsnok, Héber János szertárnok és Breszlauer Márton őzparancsnok. Vrsacról Kirchner Ernő parancsnok, Petrovity Sándor alparancsnok és Stefan Ferenc szertáros vezetésével huszonkét tüzoltó vesz részt a banatszkikarlováci tüzoltó nagygyűlésen és az ünnepeken.

Bevezetik a vajdasági orvosok kötelező életbiztosítását.

Becskerek, aug. 30.

A vajdasági orvosegyesület szeptember 8-ikán tartja rendes évi közgyűlését, amelyet az idén Szremszki Mitrovicára, a Kovács-féle vendéglő nagytermében hívott össze. Napirendjén igen fontos tárgyak, többek között

az orvosok kötelező életbiztosítása

szerepel. Az utóbbi időben anyagilag jelentősen megromlott az orvosok helyzete és a mindnagjobb számmal letelepülő orvosok anyagi érvényesülése mind több nehézséggel

ütközik és így szociális helyzetük megromlása teszi szükségessé a kötelező életbiztosítás bevezetését.

Az egyesület működéséről beszámoló jelentések megtárgyalása után

új vezetőséget választanak,

majd kijelölik az országos orvos kongresszusra kiküldendő tagokat és a legfelsőbb egészségügyi tanács vajdasági tagjait.

Értesülésünk szerint a közgyűlésen a bánsági orvosi kar nagyobb számmal képviselteti magát.

Becskereki futballcsapat csehszlovákiai turnén.

Tizenégy napos utra indul az Obility.

Becskerek, aug. 30.

A zlini S. K. Bata, amely a nyári szezonban Becskereken is vendégszerepelt, meghívta a Bánság bajnokcsapatát, a becskerei Obilityt egy csehszlovákiai körmerkőzésre. A turné lekötése iránti tárgyalások már előrehaladott stádiumban folynak és bizonyosra vehető, hogy a két egyesület vezetősége megkötötte a szerződést, amelynek értelmében

az Obility szeptember 10-ikén indul el csehszlovákiai útjára.

Az Obility csapata tizenégy napig marad Csehszlovákiában és ezalatt nemcsak Prágában, hanem számos vidéki városban, többek között Zlinben és Brünnben is mérkőzik.

Visszatérteben két helyen

Ljubljanában és Zágrebben tervez mérkőzést,

erre nézve azonban még folynak a tárgyalások. Nincs kizárva, hogy e két városban több napot fog az Obility turnező csapata eltölteni.

A nemzetiség legyen olyan sérthetetlen, mint a vallás.

Scotus Viator levele Kolozsvár polgármesteréhez.

Scotus Viator, aki Csehszlovákiában üdül, levelet intézett Kolozsvár főpolgármesteréhez. Mint ismeretes, Scotus Viatort diszközgyűlésen Kolozsvár diszpolgárává választották, az angol publicista azonban betegsége miatt nem jelenhetett meg a közgyűlésen. Scotus most levélben fejezi ki sajnálkozását kényszerű távolléte miatt, annál is inkább, mert a diszközgyűlésen szeretne volna kifejezni véleményét.

„A háboru — mondja levelében — az utódállamokat megfertőzte a centralizmus szellemével, amely azonban kezd eltűnni. Csehszlovákiában a helyi autonómia meghonosításával utat nyitottak a szabadabb életnek. Románia is áttért a decentralizációra.

A nemzetiségi jogoknak fanatikusok vagyok,

mert magam is tagja vagyok egy kisebbségi nemzetnek. A nemzetiségi kérdés sok bajt okozott Európának, el kell tehát következnie az időnek, amikor valakinek nemzetisége éppen olyan sérthetetlen lesz, mint a vallás. Ebben az esetben a területi határok elvesztik fontosságukat.

A nemzetközi vonatkozások egészséges rendszere úgy építhető fel, ha a nemzetiségi érdekek ki vannak elégítve. A kisebbségben levő nemzetek védelmére hatalmas lépés történt a béketárgyalásokon, amikor védelmüket beiktatták a szerződésekbe.

Az igazságtalanság csak ott volt, hogy ezt a kisebbségi védelmet nem terjesztették ki az összes államokra.

Reméli, hogy ez a helyzet nem sokára meg fog változni. A több mint negyven millió kisebbségi embernek biztosítani kell nemzeti életét.

Ebben a folyamatban Erdélyre történelmi hivatás vár, hiszen történelme fényes bizonyosságot szolgáltat a nemzeti türelmességről.

Érvényesülni kell a modern jelzőnek: élni és élni engedni. Ennek az elvnek kell érvényesülni azokban az országokban is, ahol vegyes a lakosság.

Scotus Viator legvégül reményét fejezi ki, hogy az új Románia arcát nyugat felé fordítja és azt akarja, hogy világító fáklyája legyen a demokráciának.

Félmilliót lopott a balázsfalvi városi tanács. Dr. Boia Zachariás kisküküllői prefektus érélyes intézkedéseket tett folyamatba acélból, hogy lerántsa a leplet arról a panamadzsungeiről, mely az elmúlt évek alatt valósággal behálózta Kisküküllő megyét. A tisztító-nunka egyik jelentős stációja, hogy a prefektura vizsgáló-bizottságot rendelt ki a volt balázsfalvi tanács üzeminek felülvizsgálására. A vizsgálat eredményeképpen a balázsfalvi tanácsnál óriási panama sült ki, amennyiben eddig 447 ezer leues hiány mutatkozik csupán a következő vám beszédésénél. Valószínű azonban, hogy újabb bevizsgálás után az elsikkasztott összeg nagysága ennél sokkal nagyobbak fog bizonyulni.

A legjobb gramofon márkák
A legjobb slágerlemezek részlelfizetésre

1929
Aug 30
Gk: My
514, na
105-20
A főg
gyelmé
zium m
tályaba
bejelent
szeptem
Torontá
kesztősé
10-ig és
vagy es
Haran
becskere
Lukinos
8-ikán n
közadák
templom
csak
vén har
nap fog
beszente
amennyi
engedi,
prelátus
végzi.
A Vaj
évi közg
közö orv
lenthetik
főorvosn
esetén u
busz me
mely reg
hozza a
Pitzl
Becskere
és a kert
vel új ze
kereken
kedvelt
ton bucs
gétől. P
amely k
esténkir
művészi
kielgite
kavéházi
publikum
venc áll
is működ
városába
székhely
kötözte
kar szor
reki köz
ismeresse
derék m
Buda
A
Baza okt
má
Tengeri má
Csik
A
Baza sze
dec
má
Tengeri sze
dec
má
Ira

Aug. 30. péntek. Rk. és Prot.: Róza. Gk.: Myron Zsidó Ab. 24. Napelte 5'14, napnyugt 18'47 óra. A nap hossza 13'33. Ev vegala meg 123 nap.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelent: Az időjárásban lényegesebb változás nem várható.

A főgimnázium magyar tanulói li-gyelmébe! A becskerekli főgimnázium magyar tagozatának első osztályába beiratkozó tanulók kitöltött bejelentő-lapjukat (prijavajukat) szeptember másodikáig átvehetik a Torontál szerkesztőségében a szerkesztőségi órákon belül (déléltől 8-10-ig és délután 3-5 óra között, vagy este 7 óra után).

Harangszelvény Lukinoszélén. A becskerekli járásbeli szinmagyar Lukinoszélő községnek szeptember 8-ikán nagy ünnepe lesz. A két éve közadakozásból épült katolikus templomnak most vettek ugyan-csak a hívők áldozatkészsége révén harangot, amelyet jövő vasárnap fognak ünnepi keretek között beszertelni. Az egyházi szertartást, amennyiben egészségi állapota megengedi, dr. Kovács István pápai prelátus, becskerekli apát-plébános végzi.

Ne mulassza el megtekinteni

A Vajdasági Orvos-egyesület ez-évi közgyűlésén résztvenni szándékozó orvosok részvételmüket bejelenthetik dr. Sztajity Jován városi főorvosnál. Megfelelő jelentkezés esetén ugyanis Beeskerekről autóbusz megy Szremszkimitrovicára, amely reggel indul és estére visszahozza a közgyűlés résztvevőit.

Pitzl Gyula zenekara távozik Beeskerekéről. A Vojvodina-kávéház és a kerthelyiség szeptember elsejével új zenekart kap: a régi, Beeskerekben két éven át működött közkedvelt Pitzl-féle zenekar szombaton bucsuzik Beeskerek közönségétől. Pitzl Gyula kiváló zenekara, amely két éven át szórakoztatta esténként Beeskerek közönségét és művészi teljesítményével mindenkor kielégítette az igényesebb, egyszerű kávéházi zenénél többet követelő publikumot is, most bucsuzik kedvenc állomáshelyétől, ahol régebben is működött és a Vajdaság mulató városába Szomborba helyezi át székhelyét, ahol a Szloboda-kávéház kötötte le az együttést. A Pitzl zenekar szombaton bucsuzik a becskerekli közönségtől, amely mindig elismeréssel és tapssal adózott a derék muzsikuskoknak.

Budapesti terménytőzsde.

Agusztus 29-iki zárlat.

Baza	októberi	22'70 (23'28)
	májusi	25'19 (26'64)
Tengeri	májusi	18'05 (18'57)

Irányzat lanya.

Csikágói terménytőzsde.

Agusztus 29-iki zárlat.

Baza	szeptemberi	132 ³ / ₈ (129 ⁷ / ₈)
	decemberi	141 ⁷ / ₈ (139 ¹ / ₈)
	márciusi	147 ³ / ₈ (145-)
Tengeri	szeptemberi	102 ³ / ₈ (102 ³ / ₈)
	decemberi	100 ⁷ / ₈ (98 ³ / ₈)
	májusi	103 ⁷ / ₈ (102 ³ / ₄)

Irányzat buzában szállard.

Felmentett tisztviselőnek. A noviszádi tábla elnöksége felmentette állásuktól Dankulov Jelena és Barajevác Olga becskerekli járásbirósági tisztviselőket.

Tizenhat gyermekét megölte egy paraszt. Párizsból jelentik: A dijoni törvényszék borzalmas bűnygyben kezdte meg ma tanácskozását. A vádlott egy 51 éves paraszt, névszerint Augustin, akit azzal vádolnak, hogy 16 gyermekét tette el láb alól. Augustin úgy került a fogházba, hogy felesége halála után 14 éves leánygyermekével tiltott viszonyt kezdett folytatni, amit a falubeliek feljelentettek. A vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a parasztnak 22 gyermeke van elkönyvelve és csupán hét van életben. A többi tizenhatnak hovajutásáról számot nem tud adni. Alapos a gyanu, hogy a gyermekeket megölte és kertjében elásta.

Adomány. Radicev Lázár veliki-becskerekli kereskedő a város szlovák alkalmából 250 dinárt adományozott a „Kolo Srpska Sestara”-nak, melyért a vezetőség ezúton mond hálás köszönetet.

a becskerekli Rövidáru Rt. Népbank-ház

A brutallzárt szépségkirálynők. Magda Dumitresku, Miss Románia, aki Galvestonban a világszépségversenyen az első díjat nyerte s akit hazafelé utaztában mindenütt a legmelegebb ünnepségekben részesítettek, Goldarbeiter Liesel, a galvestoni Miss Universevel együtt Bukarestbe érkezett. A román fővárosban azonban igen kellemetlen események központjába került a két szépségkirálynő. A strand népe harsány tüntetést rendezett ellenük, ami cseppet sem egyeztethető össze a vendégszeretet fogalmával.

Szeged hálája Angliának. Budapestről jelentik: A nagy árvíz ötvenedik évfordulója alkalmával a város levélben köszönetet mondott mindazoknak az államoknak, amelyek annakidején segínyt adtak a város felépítéséhez. Ilyen köszönőlevelet kapott Anglia kormánya is. A levélre ma megérkezett Henderson külügyminiszter válasza, amelyben kijelenti, hogy jóleső érzéssel állapítja meg, hogy Szeged ötven év után sem feledkezett meg Anglia segítségéről.

Magyar darabokkal kezdik meg az új szezonát a newyorki színháztrösztök. A newyorki színházak az új színházi szezonra hat magyar ujdonságot kötöttek le. Szeptember végén Fazekas Imre Trojka című háromfelvonásos drámáját, októberben Kálmán Imre Csikágói hercegnő című operettjét és Boros Elemér Vakablak című drámáját mutatják be a newyorki színháztrösztök színházai. Meghatározatlan időpontra kötötték le Bakonyi-Martos Sárka keztyűjét, továbbá Fodor László Bölcsődal és A temlom egere című háromfelvonásos vígjátékait.

Borzalmas haláljáték a kut fölött. Páratlan gyermektragédia játszódott le Máramarosszigeten: Husz Léb kilencéves kis fiu felmászott az udvarukon lévő szilvafára és vigan lakmározott, amikor az ág letört alatta és a szerencsétlen gyerek a fa alatti nyitott kutba esett. Az anyja kisietett a házból, nem vesztette el a lélekjelenlétét, kötelelet eresztett le a fiának, akinek anyja segítségével sikerült a kut pereméig felkapaszkodnia. Ekkor a kötél csomója megoldódott és a kisfiu visszahuzant a kutba, ahol most már pillanat alatt megfulladt. Az elősiető szomszédok már csak a gyermek holttestét tudták kihuzni.

Száz méter magasságból lezuhant egy artista és nem történt semmi baja. Regensburgból jelentik: A Regensburgban állomásozó Sarasani cirkusznál különös szerencsétlenség történt. A cirkusz igazgatójának rendeletére fel akarták bocsájtani a cirkusz reklám-léggömbjét. A gázzal már megtöltött ballon hirtelen elszabadult és magával rántotta azt az artístát, aki a léggömb kötelelet tartotta. A cirkusz személyzetének legnagyobb rémületére a ballon rendkívüli gyorsasággal emelkedett a magasba, úgy hogy az artístának már nem volt ideje elengedni a kötelelet és a földre visszaugrani. Amikor a léggömb már száz méter magasságra emelkedett, az artístát elhagyta az ereje, elengedte a kötelelet és visszazuhant a földre. Az volt a szerencséje, hogy éppen a cirkusz-tábor ponyvatetejére esett. A ponyva ugyan beszakadt és az artista a porondra zuhant, azonban a biztos haláltól mégis megmenekült egészen könnyű zuzódások árán.

vasárnapi őszi kiállítását!

Magyar gyermek, magyar iskolába való.

Szörmeüzletének legnagyobb részét összelopkodta. Csernovitzból érkezett jelentés szerint, az elmúlt éjjel nagyszabású betörés történt Bukovina fővárosában. Ismeretlen tettesek betörték a Sifri-féle szörmeüzletbe s onnan 1 millió kétszáz-ezer leu értékű szörmeárut és egyéb értékes holmit loptak el. A rendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítése érdekében, amelynek eredményeképpen sikerült az egyik betörőt letartóztatni. A betörő kihallgatása során beismerde, hogy résztvett a szörmeüzlet kifosztásában, büntársait azonban nem akarta elárulni. Hosszas faggatás után megnevezett egy köztisztviselőben álló csernovitzi kereskedőt, akit mindenki talpig becsületes embernek ismert és azt állította, hogy annak is része volt a szörmeüzlet kifosztásában, többi büntársait azonban ezután sem volt hajlandó elárulni. A detektívek azonnal megjelentek az ismert kereskedő üzletében, akinek szintén szörmekereskedése van és ott a házkutatás alkalmával előkerültek a Sifri-cégtől elrabolt szörmek. A kereskedőt azonnal letartóztatták, ami városszerte nagy szenzációt keltett.

Óriási szappan-tröszt alakult Angliában. Londonból jel.: A közelmúlt napokban minden különösebb feltűnés nélkül óriási szappan-tröszt alakult Angliában. A tröszt alapítókéje 80 millió font és hatalmas anyagi felkészültségénél fogva alkalmas arra, hogy egész Európa szappaniparára kiterjessze hatalmát.

Egy tetszhalott különös kalandja. Párizsból jelentik: Roux Marcell 24 éves bankhivatalnok a minap fürödni ment a Szajnába. A vízben hirtelen rosszullett fogta el és elmerült a habokban. Két matröz, aki az eset szemtanúja volt, a fuldokló után ugrott, akit sikerült is kimenteni. Minthogy a fiatalember az élesztési kísérletek ellenére sem tért magához, beszállították a Saint-Denis kórházba. Az orvosok injekciók segítségével akarták magához téríteni, de minden kísérlet hiábavalónak bizonyult. A hatósági orvos végül is halottnak nyilvánította a bankhivatalnokot és hulláját — mint-hogy hozzátartozók nem jelentkeztek — kiadta az Anatómiai intézetnek tanulmányok céljából. A halottaskamrában a hullát zuhany alá helyezték és megmosták. A szolgálata tetemet szokatlan hosszú ideig hagyta a zuhany alatt, mert munkájában megzavarták. Amikor a szolgálta visszajött, rémülten tapasztalta, hogy a halottnak vélt fiatalember kinyitja a szemét és egy borzalmas kiáltással felugrik a deszkáról, amelyre fektették. A „halott” ruháit követelte és azonnal el akarta hagyni a halottaskamrát, hol, úgy látszik, sehogy sem érezte jól magát. A szolgálta azonban félt, hogy a hulla ellopásával fogják gyanusítani és vonakodott kívánságának eleget tenni. Roux nem értett tréfát, leütötte a szolgálta és hiányos öltözkéiben kirohant az uccára, ahol egy rendőr azonnal letartóztatta. A rendőrségén nem akartak elbeszéléseknek hitelt adni és elmebetegnek tartották. A kórházi szolgálta közben jelentést tett az esetről, úgy hogy másnapra kiderült a való tényállás. Mint hírlík a „halott” be akarja a kórházi orvost perelni, aki halottnak nyilvánította.

Az Én Ujságom, 6-10 éves gyermekek képes irodalmi lapja, szerkeszti Gaál Mózes. Szébbnél-szebb elbeszélések, mesék, versek, tréfák, rejtvények és szerkesztői üzenetek tartják a lapot. Megjelenik minden héten. Előfizetés: ára negyedévre 25 dinár. Az Én Ujságom előfizetői 15 dinár kedvezményes áron szereshetik még Az Én Ujságom könyvel című regénysorozatot. Együttel előfizetésí ára negyedévre 40 dinár. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy ut 16.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

A legjobb gramofon márkák
A legjobb sígerlemezek részletfizetésre

ALTEBMO

O·R·I·E·N·T·B·I·O·S·K·O·P

Pénteken, augusztus 30-án 5, 7 és 9 órákor

Jön!

Jön!

REGINALD DENNY.
ZORO ÉS HURU.
CARDINAL RICHELIEU.

A SZÉPASSZONYNAK KURIZÁLOK.

Filmjáték 6 felvonásban.

A főszerepekben:

Ellen Richter, Bruno Kasner és JULIUS SZÖREGHY.

Mi történik Ausztriában?

A Heimwehr megkezdte Bécs bevételét. — A szocialisták egyre hátrálnak.

Bécs, aug. 30.

A polgári Heimwehr harca a szociáldemokraták letörése céljából egyre erősebben érezteti hatását. A Heimwehr-alakulatok alig győzik regisztrálni a csatlakozásokat és egyre nagyobb anyagi eszközökkel rendelkeznek. A kormányban résztvevő gazdaszövetség (Landbund) a fenyegető polgárháború következtében békeakcióra szánta el magát. A Heimwehr törekvéseivel rokonszenvező Landbund parlamenti vezére, Schumy alkancellár a következő pontokban foglalta össze a Landbund követeléseit és ezeknek teljesítése esetén azt ígéri, hogy a parasztság szakít a diktatura gondolatával és segítségére lesz a demokrácia híveinek a parlament megmentésében:

1. A köztársasági elnököt szuverén jogokkal kell felruházni és népszavazással kell megválasztani.
2. A politikai parlament gazdasági parlament által váltandó fel. A második házat, a Bundesratot, mint felesleges intézményt, teljesen meg kell szüntetni.
3. Ujra szabályozni kell a szövetségi tartományok és Bécs viszonyát.
4. A hadsereget teljesen meg kell tisztítani a politikától és a katonák aktív és passzív választójoga meg kell szüntetni.
5. A csendőrséget és a rendőrséget technikailag ki kell fejleszteni olyannyira, hogy teljes hatalmi eszközt alkossanak az állam rendjének megvédésére.
6. A közigazgatási és alkotmánybírószámként távol kell tartani a politikát és a politikusokat.

Ezek a követelések mind a szociáldemokraták erejének megtörését célozzák és ha sikerülne őket megvalósítani, úgy az új köztársasági elnök Seipel exkancellár lenne. A polgári pártok a legutóbbi elnökválasztásnál is Seipel kancellárnak ajánlották fel a köztársaság első tisztségét. Seipel kancellár azonban nem vállalta, mivel jelenleg a köztársasági elnöknek semmi hatalma sincsen, hanem minden működése reprezentálásra van korlátozva.

Nem valószínű azonban, hogy a parlament ezeket a követeléseket alkotmányos uton törvényerőre emelje, mivel az alkotmány módosításához kétharmad többségre van szükség, a szocialisták pedig nem lesznek hajlandók elősegíteni ezeket a javaslatokat, amelyek ellenük irányulnak, megszavazását. Így tehát a Heimwehr kénytelen lesz tovább fegyverkezni és erőszakos uton, esetleg átmeneti diktatúrával, amelynek vezetőjéül ugyancsak Seipel kancellár van kiszemelve, megtörni

Ausztriában és elsősorban Bécsben a szocialisták hatalmát.

A Heimwehr vezére, Pfrimer dr., ma a következő szennzációs nyilatkozatot tette:

— Nézetem szerint a tíz nap előtti st. Lorenzi véres események teljesen elmérgesítették a helyzetet, mivel nyilvánvalóvá váltak a szociáldemokraták „demokratikus” metódusai. Nem tűrhetjük, hogy Kun Béla rendszerét a szocialisták meghonosítsák Ausztriában. A Heimwehr nem fogja tűrni a bolsevista harci eszközök átültetését. A kormánytól ultimátumban követeltük, hogy vessen véget ezeknek a méltatlan állapotoknak. A Heimwehr egyébként a maga erejéből is mindent meg fog tenni a polgári rend helyreállítására. Egyébként a helyzet változatlan, vasárnapi gyűléseink rendezésére nélkül folytat le. Bécs meghódítása már javában tart. Ezt legutóbbi gyűlésünk, amelyet a négy Heldenplatzon tartottunk meg, szintén beigazolta. Mi lehetőleg békésen akarjuk Ausztria népét táborunkba terelni és folytatni fogjuk felvilágosító és agitációs munkánkat.

A szociáldemokrata vezeték tartózkodnak nyilatkozatoktól, csupán a párt hivatalos lapja, az „Arbeiter Zeitung” viszonozza a Heimwehr fenyegetéseit. Egyébként azonban a munkásvezeték megkezdtek a meg hátrálást és például a bécsi városházán, ahol korlátozottan uralkodnak, már napok óta tanácskozások folynak a polgári gazdaságra nehezedő városi adók mérséklése és ezen keresztül a kapitalizmus kibékítése érdekében.

Bizonyosra vehető azonban, hogy a Heimwehr nem fog megelégedni holmi adó-mérséklésekkel, hanem azt követeli, hogy a szocialisták a bécsi városházán is adják át a hatalmat az állam többségét képező polgárságnak. A Heimwehr agitációja egyébként nemcsak vidéken, hanem Bécsben is egyre nagyobb tömegeket hódít el a szocialistáktól. Ez megállapítható abból a körülményből is, hogy amíg a szocialistákkal rokonszenvező déli és esti bulvárlapok példányszáma az utóbbi hetekben lényegesen esett, addig a Heimwehr mozgalomát propagáló „Freiheit!” című déli lap példányszáma tartósan és rohamosan növekedik.

Schober bécsi rendőrfőnök ugyan ma optimisztikusan nyilatkozik és megállapítja, hogy a bécsi rendő-

ség elég erős arra, hogy minden rendezetési kísérletet elfojtsa, azonban politikai és gazdasági körökben ennek ellenére a legnagyobb aggodalommal néznek a közeljövő eseményei elé.

Lakás

ujonnan épült házban, két
uccai szoba, előszoba, konyha
és összes mellékhelyiségekkel

november hó 1-re kiadó.

Bővebbet: MACZELKA J. tulajdonosnál,
Vatrogaszna ucca 4. szám alatt, jobbra.

Vegyes kereskedés

berendezéssel, áruval és hozzá-
tartozó 1 szobás lakással

szeptember 1-ére bérbeadó.

Cím a kiadóhivatalban. 1372

20%-os

koronabonokat

vesz a

Pučka štedionica i založni zavod d. d.
Osijek, Desatičina ul. 27.

Kiadó egy ház,

mely áll kétszobás lakás, konyha,
udvar és kertből.

Érdeklődni: GAJIN SÁNDOR-nál,
cukorgyári ut 318. szám alatt. 1369

Hirdessen

a Torontál napilapban.

Utas- forgalmunk

nagymérvű emelkedése el-
veink helyességét igazolta.
Elvünk olcsón a legjobbat
nyújtani! E lap előfizetőinek
támogatását hálásan azzal
kivánjuk viszonzni, hogy
emelkedő kiadásaink dacára

20%-ot

adunk hatóságilag megállá-
pitott szobaárainkból.

10%-ot

olcsó éttermi árainkból
(P 1:50-es menüt kivéve).

Semmi

kocsiköltsége nincsen, mert
szemben vagyunk a Keleti
pályaudvarral.

Park-Nagyszállóda,
BUDAPEST,
VIII., Baross tér 10. 90

PLEITZ FER. PÁL

könyvnyomdája

Velikibecskerek

Obilteva (Zápolya) u. 1. Telefon 21.

Alapított 1846.

Nyomatványok modern kivitelben.
Lapkiadás. Nyomatványraktár. Töm-
öntöde. Könyvkötészet. Vonalozó
intézet. Ruggyantabélyeggyártás.